

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U003305

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 09-07-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ватаманюк Андрій Васильович

2. Andrii V. Vatamaniuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 08 Право

Дата захисту: 24-07-2026

Спеціальність за освітою: 081 Право

Місце роботи здобувача: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ
ЦЕГЕЛЬНИЙ ЗАВОД № 3

Код за ЄДРПОУ: 05508177

Місцезнаходження: вул. Устима Кармелюка, Чернівці, 58005, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 14210

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.15, 10.07.53, 10.07.01

Тема дисертації:

1. Конституційний судовий діалог
2. Constitutional Judicial Dialogue

Реферат/анотація:

1. Дисертаційне дослідження присвячене аналізу конституційного судового діалогу як теоретичної конструкції, правового феномену і практичного інструмента сучасного конституціоналізму. Сучасний конституціоналізм характеризується переходом від ієрархічної моделі правового регулювання до горизонтальної, діалогічної. Конституційні суди все частіше виступають не лише як національні «охоронці конституції», а й як учасники транснаціонального та міжсудового діалогу, що формує спільні конституційні стандарти в умовах глобалізації та європейської інтеграції. Конституційний судовий діалог стає одним із ключових механізмів забезпечення динамічного розвитку конституційного права, гармонізації національних і наднаціональних правових систем, а також запобігання конституційним конфліктам. Водночас відсутність чіткої теоретичної концептуалізації цього явища, його ознак, форм та моделей призводить до фрагментарності правового регулювання суддівського розсуду, непослідовності судової практики та

зниження передбачуваності конституційного правосуддя. Судовий діалог є правокомунікаційним інструментом, який сприяє оптимізації транснаціонального захисту прав людини. Способи, якими судам доводиться взаємодіяти один з одним, вирішувати ті складні питання, які стосуються не одного висвячення, викликають очевидний інтерес. У Європі правовий простір складається з різних рівнів, кожен з яких має свій конституційний суд. Конституційні суди держав-членів, Суд Європейського Союзу та Європейський суд з прав людини повинні забезпечувати ефективність певних свобод, матеріальний зміст яких є дуже однорідним. Але якщо в цьому і без того дещо переповненому будинку кожен має право голосу, то нікому не вдається нав'язатися іншим. У цьому контексті лише шляхом діалогу можна згладити можливі розбіжності. Але це явище зустрічається не тільки на європейському континенті. Особливої гостроти проблема набуває в контексті України, яка, з одного боку, прагне до повноцінної інтеграції в європейський конституційний простір, а з іншого, зберігає певні особливості національної конституційної традиції. Ефективне використання потенціалу судового діалогу може стати важливим чинником зміцнення конституційної демократії, підвищення довіри до Конституційного Суду України та посилення його легітимності. Об'єктом дослідження є суспільні відносини, що виникають у процесі здійснення конституційного правосуддя та взаємодії конституційних судів. Предметом дослідження виступає конституційний судовий діалог як теоретична конструкція, правовий феномен і практичний інструмент сучасного конституціоналізму. Метою дисертаційної роботи є розроблення цілісної теоретико-методологічної концепції конституційного судового діалогу, визначення його моделей та форм, а також обґрунтування рекомендацій щодо вдосконалення механізмів його реалізації в Україні. Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає у вирішенні важливого наукового завдання комплексного теоретичного осмислення конституційного судового діалогу як сучасної парадигми конституційного правосуддя. Наукова новизна полягає у таких положеннях, які виносяться на захист, а саме вперше: прозроблено авторське поняття «конституційний судовий діалог» та обґрунтовано його сутнісні ознаки (горизонтальність, добровільність, аргументативність, транскордонність, динамічність, легітимаційний характер); сформульовано методологічні засади регулювання суддівського розсуду в контексті діалогічного підходу та запропоновано критерії його допустимості; здійснено систематизацію конституційного судового діалогу за рівнем, суб'єктним складом, формою та змістом; проведено комплексне порівняльно-правове дослідження американської та європейської моделей конституційного судового діалогу з визначенням особливостей кожної та можливостей їх адаптації до українських умов; побґрунтовано, що окрема думка судді конституційного суду є самостійною, повноцінною формою як внутрішнього, так і зовнішнього конституційного судового діалогу; прозкрито доктрину конституційних запозичень як самостійну форму судового діалогу та розроблено критерії її легітимного застосування в Україні; доведено правову природу конституційного діалогізму як сучасної парадигми розвитку конституційного права, що синтезує національний суверенітет і транснаціональну інтеграцію конституційних цінностей.

2. This doctoral thesis is devoted to an analysis of constitutional judicial dialogue as a theoretical construct, a legal phenomenon and a practical tool of contemporary constitutionalism. Contemporary constitutionalism is characterised by a shift from a hierarchical model of legal regulation to a horizontal, dialogical one. Constitutional courts are increasingly acting not only as national 'guardians of the constitution', but also as participants in transnational and inter-judicial dialogue, which shapes common constitutional standards in the context of globalisation and European integration. Constitutional judicial dialogue is becoming one of the key mechanisms for ensuring the dynamic development of constitutional law, the harmonisation of national and supranational legal systems, and the prevention of constitutional conflicts. At the same time, the lack of a clear theoretical conceptualisation of this phenomenon, its characteristics, forms and models leads to fragmentation in the legal regulation of judicial discretion, inconsistency in judicial practice and a reduction in the predictability of constitutional justice. Judicial dialogue is a legal communication tool that helps to optimise the transnational protection of human rights. The ways in which courts are required to interact with one another and resolve complex issues that transcend national boundaries are of obvious interest. In Europe, the legal landscape comprises various levels, each of which has its own constitutional court. The constitutional courts of the Member

States, the Court of Justice of the European Union and the European Court of Human Rights must ensure the effectiveness of certain freedoms, the substantive content of which is very similar. But if, in this already somewhat crowded house, everyone has a say, then no one manages to impose their will on others. In this context, it is only through dialogue that potential differences can be smoothed out. But this phenomenon is not confined to the European continent. The problem takes on particular urgency in the context of Ukraine, which, on the one hand, aspires to full integration into the European constitutional space, whilst, on the other, retains certain features of its national constitutional tradition. Effective use of the potential of judicial dialogue could become an important factor in strengthening constitutional democracy, increasing trust in the Constitutional Court of Ukraine and enhancing its legitimacy. The object of the study is the social relations that arise in the process of administering constitutional justice and the interaction between constitutional courts. The subject of the study is constitutional judicial dialogue as a theoretical construct, a legal phenomenon and a practical tool of modern constitutionalism. The aim of the thesis is to develop a comprehensive theoretical and methodological concept of constitutional judicial dialogue, to identify its models and forms, and to substantiate recommendations for improving the mechanisms for its implementation in Ukraine. The scientific novelty of the dissertation lies in addressing the important scientific task of a comprehensive theoretical understanding of constitutional judicial dialogue as a contemporary paradigm of constitutional justice. The scientific novelty lies in the following propositions put forward in the defence, namely for the first time: «the author has developed the concept of ‘constitutional judicial dialogue’ and substantiated its essential characteristics (horizontal nature, voluntary nature, argumentative nature, cross-border nature, dynamic nature, and legitimising nature); «the methodological foundations for regulating judicial discretion within the context of a dialogical approach have been formulated, and criteria for its admissibility have been proposed; «constitutional judicial dialogue has been systematised according to level, participants, form and content; «a comprehensive comparative legal study of the American and European models of constitutional judicial dialogue has been conducted, identifying the distinctive features of each and the possibilities for their adaptation to Ukrainian conditions; «it has been demonstrated that a dissenting opinion by a constitutional court judge constitutes an independent, fully-fledged form of both internal and external constitutional judicial dialogue; «the doctrine of constitutional borrowing has been explored as an independent form of judicial dialogue, and criteria for its legitimate application in Ukraine have been developed; «the legal nature of constitutional dialogism has been demonstrated as a contemporary paradigm for the development of constitutional law, synthesising national sovereignty and the transnational integration of constitutional values.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Ватаманюк А.В. Міжнародний конституційний діалог. Юридичний науковий електронний журнал №10/2022. С. 779-780
- Ватаманюк А.В. Діалогічна теорія конституційного судочинства. Аналітично-порівняльне правознавство. № 6 (2022). С. 53-55
- Ватаманюк А.В. Конституційний діалог та судовий активізм. Науковий вісник УжНУ. Серія «Право». Випуск 78: частина 1.2023. С.90-93
- Ватаманюк А.В. Американська модель конституційного діалогу: у справах Ейхіна та Антілефа перед Конституційним судом Чилі. Аналітично-порівняльне правознавство №4/1, 2025. С. 177-181

- Vatamaniuk A. Constitutional judicial dialogue: international standarts and judicial practice. Конституційно-правові академічні студії. Випуск 1/2025. С. 50-58
- Ватаманюк А.В. Європейська модель конституційного судового діалогу. Topical Issues of Procedural Law in Ukraine : Scientific monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2025.p. 117-134

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами: 0120U103394 0125U003449

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Щербанюк Оксана Володимирівна
2. Oksana Shcherbaniuk

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1307-2535

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Белов Дмитро Миколайович
2. Dmytro Bielov

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7168-9488

Додаткова інформація: Scopus ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57219557481>;
ResearcherID: Q-8219-2016 (<https://publons.com/researcher/4809441/dmitro-byelov/>);
<https://scholar.google.com/citations?user=q5pWI3AAAAAJ&hl>

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевчук Станіслав Володимирович

2. Stanislav V. Shevchuk

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0000-0982-598X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Кієво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, Київ, 04070, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: 03wfca816

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гураленко Наталія Анатоліївна

2. Nataliia A. Huralenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.12

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0884-215X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Меленко Оксана Володимирівна

2. Oksana V. Melenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9410-0779

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Вдовічен Віталій Анатолійович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Вдовічен Віталій Анатолійович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Холодницька Любов Миколаївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна